

I - ARABAKO BATZAR NAGUSIAK ETA ARABAKO LURRALDE HISTORIKOAREN FORU ADMINISTRAZIOA

Arabako Foru Aldundia

NEKAZARITZA SAILA

204/2025 Foru Agindua, ekainaren 27koa. Arabako Lurralde Historikoko ehiza jardueraren araudi espezifikoa ezartzea 2025-2026 denboraldirako

Arabako Lurralde Historikoak badu ahalmena erkidego osoko erakundeek arautu ez dituzten arlo guztietan ehiza jarduerari buruzko arauak garatzeko, baldin eta erakunde horiek emandako arauekin bat badator. Ahalmen hori erabiliz, Arabako Lurralde Historikoko Ehizarako ekainaren 14ko 8/2004 Foru Araua onetsi zen. Foru arau horren 32. artikulua ezartzen du ezen, Lurraldeko Ehiza Kontseiluari entzun ondoren, Arabako Foru Aldundiko sail eskudunak onetsiko duela lurralde historikoan ehizan jarduteko arauak ezartzen dituen urteko foru agindua. Agindu horretan, gutxienez, honako hauek zehaztu beharko dira: ehiza intereseko eta merkaturatzeko moduko espezieak, eta eremu bakoitzean espezie bakoitzari aplikatu beharreko arauak eta baimendutako aldi, egun eta orduak, bai eta baimendutako modalitateak eta harrapaketak ere.

Era berean, eranskin gisa doan proiektua bat dator foru aldundiek urtero eman behar dituzten debekualdiei buruzko foru aginduen gutxieneko edukiekin, Euskal Autonomia Erkidegoko Ehizari buruzko martxoaren 17ko 2/2011 Legearen 31. artikuluen arabera.

Kontuan hartu dira ehiza arautzean eragina duten honako arau hauek: estatuko Ehizaren 1/1970 Legearen Araudia eta Ondare Naturalaren eta Biodibertsitatearen 42/2007 Legea, Europako Batasuneko 2009/147/EE eta 92/43/EE zuzentarauak, eta Bernako 1979ko Hitzarmena.

Era berean, Arabako Lurralde Historikoan baimendutako ehiza aldiak ezartzeko, Funtsezko Kontzeptuen Dokumentua (KCD) erabili da foru agindu hau egiteko. Europar Batasunean ehi-zakotzat jotzen diren hegaztien ugalketa eta etzei aurreko migrazio aldiei buruzkoa da dokumentu honen edukia, eta kontuan hartu da araudi hau egiteko orduan. Galeperraren debeku erdiko aldi balioduna orain arte eskuragarri egon den ezagutza tekniko handiagoaren eta hobearen arabera egokitzen da, zeina oinarrituta baitago espeziearen populazioari buruz urtero egiten diren azterlanen emaitzetan, espezie horrek Arabako Lurralde Historikoan duen errealitatera egokitzeko, bai eta kupoak ere.

Ahate txistularia aldi baterako espezie debekatutzat hartzen da, egoera seguruan ez dauden hegaztiak berreskuratzeko erkidegoko lantaldearen gomendio tekniko gaiztatuz, 2025-2026 denboraldian ehiza presioa murrizteko, eta kontuan hartuta lurraldean modu irregularrean agertzen den ehiza interes txikiko espeziea dela.

Horre, Lurraldeko Ehiza Kontseiluari kontsulta egin zitzaion, zeina 2025eko apirilaren 9an bildu baitzen.

Entzun zaio Arabako Foru Administrazioaren Aholku Batzordeari, eta haren irizpena onartu da.

Foru dekretu hau izapidetzeko, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legeak jasotako arautze onaren printzipioei jarraitu zaie, zeinak Arabako Foru Aldundiaren xedapen orokorrak egiteko prozedura onesten duen otsailaren 28ko 6/2023 Foru Dekretuaren 3. artikuluan ere jasota baitaude. Hala, azaldutako aurrekarietan behar bezala justifikatu da erregulazio berri baten beharra, eta, gainera, araugintza jarduera proportzionatua da; izan ere, lortu nahi den helburua lortzeko ezinbesteko gutxienez mugatzen da, hau da, debekualdien urteko agindua egitera. Egiteko, kontuan hartu dira Arabako Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako V. Foru Planaren (2022-2026) inspirazio iturri diren emakumeen eta gizonen arteko berdintasun printzipioak, bai eta Emakumeen eta gizonen berdintasunerako eta emakumeen aurkako indarkeria matxistatik gabeko bizitzetarako legearen testuategina

onesten duen martxoaren 16ko 1/2023 Legegintza Dekretuaren edukia ere. Halaber, kontuan hartu dira Arabako Foru Aldundiko Berdintasun Zerbitzuak horri buruz egindako txostenean jasotako oharra. Era berean, segurtasun juridikoaren printzipioa bermatzen da; izan ere, behar bezala justifikatuta dago bai antolamendu juridikoan sartzea, bai ematen duen organoa gaitzea. Gardentasun printzipioari dagokionez, ez da urratu, entzunaldiko izapidea lege ezarritako epeetan bete delako. Azkenik, eraginkortasun printzipioari dagokionez, proposatutako arautzeak, duen izaera dela eta, ez die herritarrei oro har administrazio karga osagarririk edo alferrikakorik eragiten, ezta baliabide publikoen kontsumo handiagorik ere. Sinpletasunaren eta ulergarritasunaren printzipioei dagokienez, proposatutako testua modu egituratuan eta hizkera argia eta ulergarria erabiliz idatzi da.

Nahitaezko txostenak aztertu dira, eta aplikatuz 2023-2027 legegintzaldirako Arabako Foru Aldundiaren sailen egitura zehazten duen Diputatu Nagusiaren ekainaren 30eko 152/2023 Foru Dekretua, Diputatu Nagusiaren ekainaren 28ko 78/2024 Foru Dekretuak aldatua, hau

XEDATZEN DUT

Artikulu bakarra. Onestea Arabako Lurralde Historikoan 2025-2026 denboraldian ehizan jarduteko araudi espezifiko, eranskinean jasotako artikuluen arabera.

Azken xedapena. Foru agindu honek ALHAOn argitaratu eta hurrengo egunetik aurrera izango du indarra.

Vitoria-Gasteiz, 2025eko ekainaren 27a

Nekazaritza Sailaren diputatua

NOEMI AGUIRRE QUINTANA

Nekazaritza zuzendaria

DAVID FERNÁNDEZ SARABIA

ERANSKINA

ARABAKO LURRALDE HISTORIKOAN 2025-2026 DENBORALDIRAKO EHIZA ARAUTZEN DUTEN BALDINTZA OROKORRAK EZARTZEKO ARAUDIA

1. artikulua. Ehizarako lursailak. Baimendutako egunak eta ordutegiak

1.1 Arabako Lurralde Historikoan debekatuta daude aprobetxamendu komuneko ehiza lurrak. Espeziearen egoera berezia dela eta, debekatutako lurretan basurdeak bakarkako jauzi ehizan eta zelata ehizan ehizatze baimena eman ahal izango da, administrazio batzarrek edo udalek hala eskatuta.

1.2 Arabako Lurralde Historikoan ehizan jarduteko baimendutako egunak honako hauek izango dira, oro har: aldi baimenduaren ostegun, larunbat, igande eta jaiegunak. Hala ere, aintzat hartu behar da ehiza barruti bakoitzeko ehiza antolatze plan teknikoek eta ehizako jarrailen planek eta ehiza aprobetxamenduko berariazko beste arau batzuek espezie bakoitzerako jasotzen dutena.

1.3 Oro har, 8:30etik 17:30era jardun ahal izango da ehizan, salbu eta debeku erdiko aldi, ehiza larrian, uso migratzaileak eta birigarroak tiro postu finkoetatik ehizatzen badira edo berariazko baimenik bada; horien ordutegia kasuan-kasuan finkatuko da baldintza espezifikoetan.

1.4 Foru agindu honetan eguzki irteera eta sarrera edo egunsentia eta iluntzea aipatzen direnean, erreferentzia bezala hartzen da Institutu Geografiko Nazionalak Vitoria-Gasteizerako argitaratutako egunsenti eta iluntze almanaka ofiziala.

<https://cdn.mitma.gob.es/portal-web-drupal/salidapuestasol/2025/Vitoria-2025.txt>.

2. artikulua. Debeku erdiko aldia

2.1 Egun baimenduak: Ostegun, larunbat eta igande eta jaiegunetan jardun ahalko da ehizan, 2025eko abuztuaren 15etik irailaren 14ra arte, biak barne.

2.2 Ordutegia: Ehizan jardun ahalko da egunsentitik ilundu arte.

2.3 Debeku erdiko aldian, honako espezie hauek ehizatu ahal izango dira: galeper arrunta (*Coturnix coturnix*), untxia (*Oryctolagus cuniculus*), belabeltza (*Corvus corone*), arabazozo pikarta (*Sturnus vulgaris*), mika arrunta (*Pica pica*) eta azeria (*Vulpes vulpes*).

Debeku erdiko aldian, pagausoa (*Columba palumbus*) abuztuaren 21tik irailaren 14ra ehizatu ahal izango da.

3. artikulua. Ehiza xehea

3.1 Egunak eta aldi baliouduna: Oro har, ostegun, larunbat, igande eta jaiegunetan jardun ahalko da ehizan, 2025eko urriaren 12tik 2026ko urtarrilaren 31ra arte, biak barne.

3.2. Jarraian adierazten dira ehiza xeheko zenbait espeziatarako baimendutako aldiak:

Eperra eta erbia: 2025eko azaroaren 1etik 2026ko urtarrilaren 31ra.

Uso migratzaileak eta birigarroak postu baimenduetatik ehizatu ahal izango dira ehiza xeherako baimendutako egunetan ez ezik, 2025eko urriaren 1etik abenduaren 15era ere, biak barne, edozein egunetan.

Arabako Errioxako postu baimenduetatik birigarroak ehizatu ahal izango dira 2025eko azaroaren 1etik 2026ko urtarrilaren 31ra arteko egun guztietan.

Untxia 2025eko urriaren 12tik 2026ko otsailaren 28ra ehizatu ahal izango da honako udalerrri hauetan: Mañueta, Eltziego, Bastida, Guardia, Lapuebla de Labarca, Leza, Navaridas, Samaniego eta Eskuernaga.

Baimendutako oilagor zonetan, asteko egun guztietan ehizatu ahal izango da baimendutako aldiaren barruan.

3.3 Ordutegia: uso migratzaileak eta birigarroak ehizatzeako postuak eta txabolak erabili ahal izango dira egunsentitik ilundu baino ordu erdi lehenagora arte baimendurako aldian, Guardia-Arabako Errioxako Kuadrillako postu finkoetan izan ezik, egunsentitik ilundu arte erabili ahal izango baitira.

3.4 Ehiza xeheko espezie hauek ehizatu ahal izango dira:

Ugaztunak: untxia (*Oryctolagus cuniculus*), erbia (*Lepus sp*) eta azeria (*Vulpes vulpes*).

Hegazti sedentarioak: eper gorria (*Alectoris rufa*), faisaiak (*Phasianus colchicus*), arabazozo pikarta (*Sturnus vulgaris*), mika arrunta (*Pica pica*), belabeltza (*Corvus corone*) eta haitz usoa (*Columba livia*).

Hegazti migratzaileak: pagausoa (*Columba palumbus*), txoloma (*Columba oenas*), birigarro txikia (*Turdus iliacus*), garraztarroa (*Turdus viscivorus*), birigarro arrunta (*Turdus philomelos*), durdula (*Turdus pilaris*), galeper arrunta (*Coturnix coturnix*), oilagorra (*Scolopax rusticola*) eta istingor arrunta (*Gallinago gallinago*).

Hegazti urtarrak: basahatea (*Anas platyrhynchos*), ipar ahatea (*Anas strepera*), ahate buztanluzea (*Anas acuta*), antzara hankagorritza (*Anser anser*), udako zertzeta (*Anas querquedula*), zertzeta arrunta (*Anas crecca*), ahate mokozabala (*Anas clypeata*), kopetazuri arrunta (*Fulica atra*) eta murgilari mottoduna (*Aythya fuligula*).

Aldi baterako debekatuta dago honako espezie hauek ehizatzea: istingor txikia (*Limnocryptes minimus*), murgilari europarra (*Aythya ferina*), hegala burra (*Vanellus vanellus*) eta ahate txistularia (*Anas penelope*).

Aipatutako espezieen arauketa haientzat indarrean dagoen babes estatusaren arabera egingo da. Foru agindu hau indarrean dagoen aldian hartan adierazten diren espezieetakoren baten babes estatusa aldatzen baldin bada, onetsitako estatus berriaren arabera arautu beharko da.

3.5 Kupoak: jarraian adierazten dira zenbait espeziatarako baimendutako gehieneko kupoak, ehiztari eta egun bakoitzeko:

Eper gorria: hiru ale.

Oilagorra: hiru ale.

Galeperra: 15 ale.

Erbia: 1 ale.

4. artikulua. Ehiza larria

4.1 Aldi baimenduak.

Jarraian adierazten dira zenbait espeziatarako baimendutako aldiak:

4.1.1. Basurdea (*Sus scrofa*).

Basurdea ehizatu ahal izango da 2025eko irailaren 1etik 2026ko martxoaren 15era arte, ostegunetan, larunbatetan, igandeetan eta jaiegunetan, suzko armaz uxaldietan eta jauzi ehizan, eta arkuz uxaldietan, mendi ehizetan eta zelata ehizan. Arku bidezko zelata ehizan, ehizan jardun ahal izango da, jaurtiketa egin eta hurrengo eguneko lehen 12 orduetan, aldezturik zaurituta geratu diren ehizakiak akabatzeko soilik.

Jauzi ehiza eskopetarekin eta bala munizioarekin bakarrik egin ahal izango da, ehiza larriko aprobetxamendua duten barrutietan, baldin eta ehizako jarraipen planean hala jasota badago.

4.1.2 Orkatza (*Capreolus capreolus*), 2025-2026 denboraldian, honako aldi hauetan ehizatu ahal izango da:

a. Arren udaberriko mendi ehiza: 2026ko apirila eta maiatza.

b. Arren udazkeneko mendi ehiza: 2025eko iraila eta urria.

c. Emeen udazkeneko mendi ehiza: 2025eko urria.

d. Emeen neguko mendi ehiza: 2026ko urtarrila eta otsaila.

e. Ar eta emeen udazkeneko uxaldiak: 2025eko urria.

f. Emeen neguko uxaldiak: 2026ko urtarrila eta otsaila.

4.1.3 Oreina (*Cervus elaphus*): 2025eko urriaren 12tik 2026ko otsailaren 28ra.

4.2. Baimendutako egunak eta orduak:

4.2.1 Uxaldian ehizatzeako baimendutako egunak ostegunak, larunbatak, igandeak eta jaiegunak izango dira, 8:30etik 17:30era bitarteko orduetan.

4.2.2 Orkatza mendi ehizan ehizatzeako egun baliodunak, ehizako jarraipen planean besterik xedatu ezean, asteko egun guztiak izango dira, egunsentia baino ordu erdi lehenagotik iluntzea baino ordu erdi geroago arte. Parke naturalen barruan dauden ehiza lurretan, egunsentia baino ordu erdi lehenagotik 11:00ak arte eta 18:00etatik iluntzea baino ordu erdi geroago arte, udaberriko zelataldietan, eta egunsentia baino ordu erdi lehenagotik 11:00ak arte eta 17:00etatik iluntzea baino ordu erdi geroago arte, udazkeneko eta neguko zelataldietan.

4.2.3 Mendi ehizan eta itxaronez edo zelatan ehizatzeako egun baliodunak espeziea ehizatzeako aldi balioduneko ostiralak, larunbatak, igandeak eta jaiegunak izango dira, egunsentia baino ordu erdi lehenagotik iluntzea baino ordu erdi geroago arte. Parke naturalen barruan dauden ehiza lurretan, ordutegia egunsentia baino ordu erdi lehenagotik 11:00ak arte eta 17:00etatik iluntzea baino ordu erdi geroago arte izango da.

4.3 Kupoak: ehiza larriko ehiza espezieentzat ehiza barruti bakoitzari esleitutako gehieneko harrapaketa kopurua Arabako Foru Aldundian ehiza arloko eskumena duen sailak 2025-2026 denboraldirako zehaztutakoa izango da. Kupoak ehiza modalitateak arautzen dituen araudi orokorrean ezarritakoaren arabera esleitzen dira, eta barruti bakoitzeko ehizako jarraipen planetan sartu behar dira, urteko ehiza aprobetxamendua zehaztuta denboraldi bakoitza hasi aurretik, Arabako Lurralde Historikoko Ehizari buruzko 8/2004 Foru Arauaren 31. artikulua 3. apartatuan ezarritakoaren arabera. Ehiza barruti bakoitzean ehiza daitezkeen aleen kopurua jakinaraziko du ehiza arloko eskumena duen sailak, bai elkarteen bidez, bai elkarteen barruan ez dauden ehiza larriko barrutiei zuzenean jakinarazita. Ez dago basurdea harrapatzeko kuporik.

5. artikulua. Baimen bereziak behar dituzten modalitateak

5.1 Arku bidezko ehiza urriaren 27ko 155/1999 Foru Aginduaren bidez arautzen da, eta beharrezkoa da ehiztari arkulariaren gaitasun ziurtagiria edo nortasun txartel homologatua lortzea.

5.2 Hegazti harrapariekin falkonerian aritzea otsailaren 4ko 55/2013 Foru Aginduaren bidez arautzen da, eta ehiza mota hori egiteko gaitasun ziurtagiria lortu behar da.

5.3. Ehiza espezieak Arabako Lurralde Historikoan salbuespenezko kontrol neurrien bidez kontrolatzea, zeinak apirilaren 7ko 134/2017 Foru Aginduaren bidez arautu baitziren, ez da jotzen ohiko ehiza jardueratzat, eta berariazko baimena behar du. Jakinarazpen araubidea ezartzen da basurdea eta oreina kontrolatzeko ekintzak hasi ahal izateko, espezie horien populazio egoerak irauten duen bitartean. Aurkezpen egunetik aurrera izango du eragina, eta jakinarazpenean jasota utzi beharko da gauzatzeko epea.

6. artikulua. Ehiza eta basa faunaren babes orokorra

6.1 Klima, biologia edo oso kaltegarriak diren gorabeherak direla eta, ehizaren arloko eskumenak esleituta dauzkan sailak aldatu egin ahal izango ditu eraginpeko ehiza espezieen ehiza aldi baliodunak, espezie horiek kontserbatzeko, gorabehera horiek lurralde historiko osoan nahiz eskualde jakin batean gertatzen badira ere. Hori guztia Lurraldeko Ehiza Kontseiluari entzun ondoren, presak ahalbidetzen badu.

6.2 Oro har, ehiza barruti batean aldi berean bakarkako jauzi ehizan jardun dezake, gehienez ere, pertsona batek 100 hektareako. Ehiztari bakoitza gehienez hiru txakurrekin aritu ahal izango da ehizan, eskopeta bakoitzeko, jauzi ehiza xehean.

6.3 Ezin izango zaio kalterik egin ehiza populazioen kontserbazio egoera onari bere banaketa eremu naturalean, kalte larriei aurrea hartzeko kontrolatu nahi direnean, Ehizaren martxoaren 17ko 2/2011 Legearen 34.4 eta 34.5 artikulua eta Arabako Lurralde Historikoan ehiza espezieak kontrolatzeko aparteko neurriak arautzen dituen apirilaren 7ko 134/2017 Foru Agindua aplikatuz. Ehiza espezieek eragindako kalteak agertzen dituzten lekuetan, haiek kontrolatzeko prozedurarik eta neurriarik egokienak baimendu ahal izango dira, ohiko ehiza sistemen ordeztu neurri prebentibo eta alternatiboak bereziki bultzatuz.

6.4 Gaixotasun epizootikoek natura ingurunean ondorio larriak izan ez ditzaten, eta ehiza eta basa faunan erreserbioak sor ez daitezen, ehizaldien arduradunek ziurtatu beharko dute otsailaren 2ko 50/2018 Errege Dekretuan ezarritako berariazko betekizunak betetzen direla, ehiza uxaldietan harrapatutako animalietatik eratorritako animalia azpiproduktuak kudeatzeari dagokionez, eta, bereziki, erraiak eta hondakinak bertan uzteko ehiza edukiontzia erabiltzeari dagokionez.

7. artikulua. Merkaturatzea

Irailaren 15eko 1118/1989 Errege Dekretuak xedatzen duenez, hauek dira Araban merkaturatu daitezkeen ehiza espezie bakarrak: basahatea, oreina, galeper arrunta, untzia, orkatza, faisaia, basurdea, erbia, pagausoa, txoloma, eper gorria eta azeria.

8. artikulua. Ehiza zehapenak

2/2011 Legearen 31.1 artikulua azken paragrafoan xedatutakoa aplikatuz, eguneratu egiten dira ehizako arau hausteengatiko zehapenak.

2025-2026 denboraldian egindako arau hausteei dagokienez, isunen zenbatekoak honako hauek izango dira:

Arinak: 64,70 eurotik 646,83 eurora.

Astunak: 646,84 eurotik 2.587,30 eurora.

Oso astunak: 2.587,31 eurotik 7.761,87 eurora.